

334

Besluit van 9 juni 1982, omtrent het regiem voor militairen die in het huis van bewaring en de gevangenis het Militair Penitentiair Centrum «Nieuwersluis» voorlopig arrest, respectievelijk gevangenisstraf, hechtenis of militaire detentie ondergaan

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie en de Staatssecretaris van Justitie van 11 augustus 1981, stafbureau Juridische Zaken/directie Gevangeniswezen nr. 671/381, gedaan in overeenstemming met Onze Minister van Defensie;

Overwegende, dat het wenselijk is nieuwe regelen vast te stellen betreffende het regiem dat geldt voor militairen die in het Militair Penitentiair Centrum «Nieuwersluis» voorlopig arrest, respectievelijk gevangenisstraf, hechtenis of militaire detentie ondergaan;

Gelet op artikel 22 van het Wetboek van Strafrecht en de artikelen 1, 10 en 12 van het Wetboek van Militair Strafrecht;

Gezien het advies van de Centrale Raad van Advies voor het Gevangeniswezen, de Psychopatenzorg en de Reclassering van 19 december 1980, nr. SG 338/380;

De Raad van State gehoord (advies van 2 november 1981, nr. 811028/4);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Justitie van 1 juni 1982, Stafbureau Juridische Zaken/directie Gevangeniswezen nr. 478/382, uitgebracht in overeenstemming met Onze Minister van Defensie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

«Onze Minister»: Onze Minister van Justitie

«gedetineerde»: de militair die in het Militair Penitentiair Centrum «Nieuwersluis» hetzij voorlopig arrest in de zin van de Rechtspleging bij de Land- en Luchtmacht of de Rechtspleging bij de Zeemacht, hetzij gevangenisstraf, hechtenis of militaire detentie, ondergaat.

Artikel 2

Voor de gedetineerden gelden, voor zover bij of krachtens dit besluit niet anders is bepaald, de bepalingen van de Gevangenismaatregel.

Artikel 3

1. De tot hechtenis of militaire detentie veroordeelden worden in beperkte gemeenschap geplaatst.
2. De gedetineerde die zulks verzoekt wordt in afzondering geplaatst tenzij dit naar het redelijk oordeel van de directeur niet mogelijk of gewenst is.

Artikel 4

Voor zover Onze Minister niet anders bepaalt, zijn met betrekking tot de voeding, de kleding, de geneeskundige verzorging, de sociale verzorging, de geestelijke verzorging, de reis- en vervoerskosten en de ontwikkeling en ontspanning van de gedetineerden de voorschriften welke in de krijgsmacht gelden, van toepassing.

Artikel 5

De gedetineerden verrichten, voor zover daarvan niet vrijgesteld, militaire dienst, militair onderwijs en oefeningen daaronder begrepen.

Artikel 6

De gedetineerde die geen militaire inkomsten geniet, ontvangt een zakgeld, waarvan het bedrag door Onze Minister na overleg met Onze Minister van Defensie wordt vastgesteld.

Artikel 7

Ten aanzien van bepaalde in voorlopig arrest gestelden kunnen de bevoegde militair-justitiële autoriteiten in het belang van het onderzoek:

- a. beperkingen bevelen met betrekking tot:
 - 1e. de uitreiking van kranten en lectuur;
 - 2e. het ontvangen van bezoek;
 - 3e. het uitreiken of verzenden van brieven;
- b. andere maatregelen gelasten.

Artikel 8

Onze Minister kan nadere regelen stellen ter uitvoering van dit besluit.

Artikel 9

Het Koninklijk besluit van 19 oktober 1961 (Stb. 336) en het Koninklijk besluit van 9 mei 1963 (Stb. 204), zoals beide gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 11 oktober 1974 (Stb. 600), worden ingetrokken op de dag waarop dit besluit in werking treedt.

Artikel 10

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het is geplaatst.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Justitie. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 13 juli 1982 nr. 131

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 9 juni 1982

Beatrix

De Minister van Justitie,
J. de Ruiter

De Staatssecretaris van Justitie,
M. Scheltema

Uitgegeven de *tweëntwintigste* juni 1982

De Minister van Justitie,
J. de Ruiter

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

In 1956 en 1964 is het Depot voor Discipline in de Koning Willem III-kazerne te Nieuwersluis door de Minister van Justitie tevens aangewezen tot huis van bewaring, respectievelijk gevangenis (beschikkingen van de Minister van Justitie van 12 december 1956, nr. 395/356 en van 10 maart 1964, nr. 94/364). Deze aanwijzingen maken het mogelijk het voorlopig arrest in de zin van de Rechtspleging bij de Land- en Luchtmacht (RLLu) en de Rechtspleging bij de Zeemacht, en de gevangenisstraf, de hechtenis en de militaire detentie ten uitvoer te leggen in de militaire sfeer, zodat de aldus gedetineerden zoveel mogelijk kunnen blijven deelnemen aan de militaire training en hun militaire vaardigheden en geoefendheid op peil kunnen houden c.q. verbeteren.

Gelet op de artikelen 1, 10 en 12 van het Wetboek van Militair Strafrecht en artikel 22 van het Wetboek van Strafrecht vinden in de gevangenis en het huis van bewaring te Nieuwersluis toepassing:

De Beginselenwet gevangeniswezen, de beide besluiten houdende enige regelen betreffende het regiem geldend voor militairen die in het Depot voor Discipline voorlopig arrest, respectievelijk gevangenisstraf, hechtenis of militaire detentie ondergaan KB van 19 oktober 1961 (Stb. 336) respectievelijk KB van 9 mei 1963 (Stb. 204), zoals beide gewijzigd bij Koninklijk besluit van 11 oktober 1974 (Stb. 600) en de Gevangenismaatregel.

De invoering van de Wet van 21 oktober 1976 (Stb. 568) tot wijziging van de Beginselenwet gevangeniswezen ten aanzien van de rechtspositie van gedetineerden in 1977 maakte ook een omvangrijke herziening van de Gevangenismaatregel noodzakelijk. Voor de inhoud van de wijzigingen van beide regelingen moge worden verwezen naar de Memorie van Toelichting bij de wet van 21 oktober 1976 (Tweede Kamerzitting 1974-1975, 12 337, nr. 3) en de Nota van Toelichting bij de wijziging van de Gevangenismaatregel (Stb. 1977, 231). Het is gewenst dat beide besluiten, houdende regels betreffende het regiem voor militairen in de gevangenis en het huis van bewaring te Nieuwersluis, aangepast worden aan de gewijzigde Gevangenismaatregel. Van de gelegenheid is tevens gebruik gemaakt een enkel regiemsaspect nader te regelen (reis- en vervoerskosten, ontwikkeling en ontspanning). Voor de overzichtelijkheid worden de beide bovengenoemde besluiten betreffende de inrichting te Nieuwersluis ingetrokken en vervangen door een nieuw besluit. Voor zover nodig, worden de verschillende artikelen van het ontwerp-besluit als volgt nader toegelicht.

Artikelen

Artikel 1

Het «Depot voor Discipline» dat de bestemming van huis van bewaring en gevangenis heeft, is bij de vaststelling van een nieuw huishoudelijk reglement omgedoopt in «Militair Penitentiaal Centrum Nieuwersluis». De oude naam herinnert aan de functie die de gebouwen voorheen bezaten.

Alhier werden de «plaatsing in de tuchtklasse» (vgl. artikel 5, sub 8e (oud) van de Wet op de Krijgstucht) en de «plaatsing in de strafklasse» (vgl. de artikelen 6 en 32 van het Wetboek van Militair Strafrecht) ten uitvoer gelegd; de «plaatsing in de tuchtklasse» is afgeschaft en de strafmodaliteit vindt geen toepassing meer en zal ook worden afgeschaft (zie wetsontwerp 16813 (R 1165), nr. 3, art. I, onder A).

Artikel 2

Uitgangspunt voor de wijze van detentie van militairen in het huis van bewaring en de gevangenis te Nieuwersluis is dat ook voor hen de Beginselenwet gevangeniswezen en de Gevangenismaatregel van toepassing zijn voor zover niet uitdrukkelijk anders is bepaald.

De grondslag voor dit beginsel kan gelezen worden in artikel 22 van het Wetboek van Strafrecht en de artikelen 1, 10 en 12 van het Wetboek van Militair Strafrecht. Er zij hier ook verwezen naar artikel 2 van het Koninklijk besluit van 19 oktober 1961 (Stb. 336) en de artikelen 2 en 3 van het Koninklijk besluit van 9 mei 1963 (Stb. 204).

De dubbele status van de personen die in het huis van bewaring of de gevangenis te Nieuwersluis verblijven – aan de militaire rechtsmacht onderworpen en gedetineerde in de zin van de Beginselenwet gevangeniswezen – heeft o.m. tot gevolg dat voor het opleggen van een disciplinaire straf aan een gedetineerde militair verschillende wegen bewandeld kunnen worden. Zo kan de tot straffen bevoegde meerdere van de militair voor een krijgstuuchtelijk vergrijp een krijgstuuchtelijke straf in de zin van artikel 3 van de Wet op de Krijgstucht opleggen; tevens heeft de commandant van de Koning Willem III-kazerne in zijn functie van directeur van het huis van bewaring en de gevangenis te Nieuwersluis de bevoegdheid op grond van artikel 44 van de Beginselenwet gevangeniswezen disciplinaire straffen op te leggen aan een gedetineerde voor het begaan van feiten die onverenigbaar zijn met een goede orde en tucht in de inrichting. Beide disciplinaire wegen bieden overigens de mogelijkheid van beklag voor de gestrafte. Welke disciplinaire weg in een bepaald geval gekozen wordt – een dubbele bestraffing zal uiteraard voorkomen dienen te worden – zal sterk afhangen van het karakter van het feit waarvoor de disciplinaire straf wordt opgelegd.

Aansluitend hieraan wordt nog op het volgende gewezen.

Naast plaatsing in afzondering bij wijze van disciplinaire bestraffing op grond van de Beginselenwet gevangeniswezen kan de gedetineerde militair nog om andere redenen in afzondering worden geplaatst. Artikel 34a RLLu bepaalt dat degene die over de inarreststelling, waaronder tevens te verstaan de inarresthouding, beslist tevens beoordeelt of dit arrest al dan niet in afzondering wordt ondergaan. Tegen de beslissing van de commanderende officier ingevolge artikel 7 RLLu tot inarreststelling staat geen beroep open, noch dient de beklaagde te worden gehoord. Een daarop volgende beslissing van de verwijzingsofficier tot inarreststelling overeenkomstig artikel 14 RLLu is evenmin vatbaar voor beroep, maar de beklaagde moet dan op grond van artikel 33 RLLu wel worden gehoord door de auditeur-militair of de officier-commissaris bij wie hij zich over een opgelegde afzondering kan beklagen. De beklaagde ten aanzien van wie de krijgsraad een arrest bekrachtigt of verlengt, als bedoeld in de artikelen 31 en 32 RLLu, wordt ook op grond van artikel 33 RLLu steeds gehoord door de krijgsraad die blijkens artikel 34a, tweede lid, RLLu kan bepalen dat in de aard van het arrest verzachting wordt aangebracht.

Bij het vorenstaande wordt buiten beschouwing gelaten de mogelijkheid welke artikel 9, vierde lid, van het Reglement betreffende de Krijgstucht biedt aan de militair om in beklag te gaan wegens een van een meerdere ondervonden onbillijke behandeling.

Tot slot wordt hier nog opgemerkt dat het militair strafprocesrecht aan een algehele herziening onderhevig is. Het ligt in de bedoeling, dat het herziene militaire strafprocesrecht de bestaande regeling van het Wetboek van Strafvordering met betrekking tot de voorlopige hechtenis in het algemeen op de voet zal gaan volgen.

Artikel 3

De veroordeelde militairen in het «Militair Penitentiair Centrum Nieuwersluis» verblijven in beperkte gemeenschap. Voor de tot gevangenisstraf veroordeelden wordt dit conform artikel 23, eerste lid, sub a, van de Gevangenismaatregel nader bepaald door de Minister van Justitie in het huishoudelijk reglement voor de inrichting. Ingevolge artikel 22, tweede lid, van de Gevangenismaatregel worden tot hechtenis of militaire detentie veroordeelden in de huizen van bewaring in algehele gemeenschap geplaatst. Voor de veroordeelden van deze beide categorieën die hun straf ondergaan in het huis van bewaring te Nieuwersluis is, gelijk ook bepaald in het oude besluit, een afwijking van dit voorschrift noodzakelijk. In

verband met de bouwkundige outillage van de inrichting blijft het wenselijk dat zij eveneens het regiem van beperkte gemeenschap ondergaan. Er zij hierbij op gewezen dat artikel 12 van het Wetboek van Militair Strafrecht voor wat betreft de militaire detentie en de artikelen 19 jo. 22 van het Wetboek van Strafrecht voor wat betreft de hechtenis, hiervoor ruimte laten.

Ingevolge artikel 3 van het Koninklijk besluit van 9 mei 1963 (Stb. 204) bestaat er geen verplichting de gedetineerden die tot hechtenis en militaire detentie zijn veroordeeld op hun verzoek in afzondering te plaatsen. Artikel 24, tweede lid, van de Gevangenismaatregel schrijft voor dat afzondering in beginsel ook kan worden toegepast op gedetineerden die dit verzoeken. Er is geen bezwaar tegen dat dit uitgangspunt ook geldt voor de in Nieuwersluis verblijvende gedetineerde. Voor de duidelijkheid wordt het voorschrift van artikel 24, tweede lid, voornoemd herhaald in het besluit.

Artikel 4

In dit artikel komt tot uitdrukking dat het in het «Militair Penitentiair Centrum Nieuwersluis» om (gedetineerde) militairen gaat voor wie in beginsel de in de krijgsmacht gebruikelijke regelingen van toepassing blijven. De kwaliteit van de voorzieningen in de krijgsmacht als bedoeld in dit artikel voldoet ruimschoots aan de eisen die de Beginselenwet gevangeniswezen en de Gevangenismaatregel hier stellen. Tot deze voorzieningen moeten ook gerekend worden de ontwikkeling en ontspanning van de gedetineerde militairen.

De Minister van Justitie blijft uiteraard ingevolge de wet verantwoordelijk voor de wijze van executie van de vrijheidsbeneming in het «Militair Penitentiair Centrum Nieuwersluis». Zo kan de Minister van Justitie ten einde het regiem in het «Militair Penitentiair Centrum Nieuwersluis» zo veel als mogelijk in de pas laten lopen met dat in de andere penitentiaire inrichtingen op vergelijkbare onderdelen aanvullende dan wel afwijkende regels stellen.

Artikel 5

De militairen gedetineerd in het «Militair Penitentiair Centrum Nieuwersluis», verrichten geen arbeid in de zin van de Beginselenwet gevangeniswezen en de Gevangenismaatregel, maar militaire dienst, voor zover daarvan niet vrijgesteld. Van het verrichten van militaire dienst wordt alleen in individuele gevallen vrijstelling verleend indien dit naar het redelijk oordeel van de directeur aangewezen is. In de praktijk zal dit doorgaans alleen het geval zijn indien de gedetineerde lichamelijk en/of geestelijk niet voldoende gedisponeerd is. De status van onveroordeelde of veroordeelde in de zin van de Beginselenwet gevangeniswezen doet niet af aan de verplichting tot het verrichten van militaire dienst.

Artikel 6

In die gevallen waarin de gedetineerde militair volgens de in de krijgsmacht geldende voorschriften geen militaire inkomsten geniet, is het aangewezen dat hij toch de beschikking heeft over een zakgeld waarvan hij tijdens zijn detentie zogenaamde kantine-artikelen kan aanschaffen. Dit artikel is overgenomen uit de beide Koninklijke besluiten betreffende het regiem in de gevangenis en het huis van bewaring te Nieuwersluis.

Artikel 7

De strekking van dit artikel is ongewijzigd overgenomen uit het Koninklijk besluit van 19 oktober 1961 (Stb. 336), zoals gewijzigd bij Koninklijk besluit van 11 oktober 1974 (Stb. 600).

Artikel 8

Nadere regelen ter uitvoering van het besluit worden, gelet ook op artikel 22 van de Beginselenwet gevangeniswezen, neergelegd in het huishoudelijk reglement voor de gevangenis en het huis van bewaring, het «Militair Penitentiair Centrum Nieuwersluis».

De Minister van Justitie,
J. de Ruiter

De Staatssecretaris van Justitie,
M. Scheltema